

זו מראה עליות וירידות, התרחבות והצטמצמות. בהתאם לאמצעיה ויכלתה הכספית. בס"ה הוציאה החברה במשך 21 השנים סכום של 10.513.883 ל"א"י (ר' טבלה ב' בדו"ח זה). מתוך טבלה זאת אנו רואים, כי סכום 5.726.278 ל"א"י, כלומר יותר ממחצית ההוצאות (54.5%), הוצא לחפירות ולסידור המציאות שהועלו בחפירות האלה. מקום שני בהוצאות תופסת הוצאת ספרות חקירת ארץ-ישראל, שהיא כמעט יחידה וראשונה בשפה העברית. להוצאת הקבצים (4), ספר השמות, ספר ברנדנבורג על חקירת מערות ירושלים הקדומה, הרבעון (ידיעות החברה 7 שנים), הספרייה לידיעות ארץ ישראל (9 כרכים) ומספר פרסומים קטנים הוצא סכום של 2.133.922 ל"א"י, שהוא 20.5% של ההוצאות. הוצאות המשלחות לאמריקה ולמצרים (בשנת תרפ"ד) והשתתפות בהוצאות הנסיעה להשתלמות בארכיאולוגיה של אחד מחברי החברה, סידור הרצאות פופולריות וסמינריון, רכישת ספרים מקצועיים, הוצאות כלליות והמזכירות מצטרפות ביחד לסכום של 2.653.683 ל"א"י (25%) בקירוב. ההוצאות הכלליות והמזכירות במשך 21 השנים עלו כדי סכום 2.196.275 ל"א"י כלומר 104 ל"א"י לשנה. סכום זה הוציאו הנהלות החברה לשם מילוא תפקידיה המדעיים המרובים. לסעיף החפירות יש להוסיף, כי חלק הארי של הסכום הוצא לשכר-עבודה, לפחות 80% של כלל ההוצאות; יתר ההוצאות היו: הנהלת החפירות במקום, חמרי-עבודה וכ"י-עבודה, חמרי-צילום, הובלה וכו'; לצרכים האלה הוצאו פחות מ-20%. בסעיף הוצאת הספרים לא נכללו ההוצאות הכלליות, הקשורות בהוצאת ספרים; ונכללו בהוצאות הכלליות של החברה.

ההוצאות האלה כוסו ממקורות שונים. בס"ה אספה החברה במשך השנים האלה סך 10.559.540 ל"א"י; מחצית הסכום ניתנה ע"י ידידי החברה בחו"ל — 5.518.060 ל"א"י; מחלקת העתיקות של ממשלת ארץ-ישראל השתתפה בהוצאות החפירות של החומה השלישית בסך 100 ל"מ, שהן 102.564 ל"א"י; חברי החברה הכניסו דמי-חבר בסך 1.749.458 ל"א"י ותומכיה — 1.941.413 ל"א"י; בס"ה 3.690.871 ל"א"י; מוסד ביאליק השתתף בהוצאת ה"ספרייה" וה"ידיעות" בסכום של 696.660 ל"א"י; מכירת ספרים הכניסה סך 449.376 ל"א"י; וההכנסות השונות עלו כדי 102.009 ל"א"י.

כאמור לעיל הוצאו במשך 21 השנים — 10.513.883 ל"א"י, כלומר 500 ל"א"י לשנה. יש להודות, כי הסכומים זעומים מאוד ביחס לעבודה המרובה שבוצעה ולערכה המדעי. לצערנו לא הוצאו לפועל כמה מתכניותינו החשובות חוסר אמצעים.

ז. ויצמן

אספת החברים השנתית

של החברה העברית לחקירת א"י ועתיקותיה

בכ"ז בתשרי תש"א (28.10.40) באולם בית הבריאות ע"ש נ. שטראוס, ירושלים

פרופ' ש. אסף, שנבחר יו"ר האספה, פתח בדברי אזכרה על הנעדרים: נשיא החברה הפרופ' ש. קליין ז"ל והפרופ' יעקב מאן ז"ל, שנפטר בימים האחרונים. הראשון לנואמים הפרופ' ד. גילן, נשיא הכבוד של החברה, עמד על פעולותיה של החברה בשנים האחרונות; אף בשנה הקשה שעברה עלינו לא

הצטמצם הקיף העבודה. זו היתה השנה הרביעית למפעל הארכיאולוגי בבית שערים ושנה עשירה בהשיגים גם בשאר השטחים. החברה זכתה בעבודתה להעמקת יסודותיה המחקריים אבל לא להרחבה. מעט החברים הרשומים בחברה אינו הולם בשום פנים את חשיבותה בחיי הישוב. הנואם מודה לכל הנושאים בעול החברה, וביחוד לה"ה ב. מייזלר, ש. ייבין, י. בן-צבי, ז. ויצמן ומ. שובה.

הפרופ' מ. ד. קאסוטו הרצה על "בעל ומת בכתבי אוגרית". אחריו מסר ד"ר ב. מייזלר דו"ח על פעולותיה הארכיאולוגיות של החברה בשנת ת"ש. החפירות בבית-שערים נערכו באביב ובקיץ והתרכזו בעיקר בשטח העיר. נוסף לבית-הכנסת נחשפו שרידי בנין גדול ומהודר בנוי אבני-גזית. עדיין מוקדם לקבוע את מהותו של הבנין, אך אופיו הכללי ושתי הכתובות שנמצאו בקירבתו מעידים כי היה זה על כל פנים בנין ציבורי. החפירות העלו עדויות ביחס לכל התקופות שעברו על העיר: ימי הבית השני, תקופת הפריחה של העיר בימי רבי יהודה הנשיא, התקופה שלאחריה עד חורבן העיר בימי גלוס ותקופה קצרה של ישוב דל בזמן הביזנטים. חומה חזקה הקיפה את העיר במאה השניה; חלק ממנה (באורך 30 מ') נחשף בזמן האחרון. נמצא מספר רב של כלי חרס, מתכת וזכוכית, מאות מטבעות וכו'. בבית הקברות נסתיימה חקירת הנפש (מאוסולאום) ונחשפה מערכת הקברים מס. 11.—המרצה הודה לחברי המשלחת ה"ה בר-אדון, דונאיבסקי ויפה ולמר שווייג, לבית זייד ולקבוצת "אלונים", לחברי הועד, לכל הנדיבים והמוסדות שתרמו למפעל החפירות, וביחוד לה"ה י. גזונדהייט, מ. פולק, י. שפירה, למוסד ביאליק, לקרן חוסר העבודה, ולועד הלונדוני, והזכיר בהוקרה את משפחת זייד. בימי החופש עסקנו בחקירות "על פני השטח" בתל-אל-מלאחה ובתל-כרדאנה שבעמק עכו. כן חשפנו בכנרת קבר מענין מתקופת הברונזה הקדומה. מר ש. ייבין הרצה על הפעולות הספרותיות של החברה. בשנים תרצ"ט-ת"ש נתוספו 3 ספרים ל"ספריה לידיעת א"י": חלק ב' של מטבעות א"י למ. נרקיס, תולדות הכתב העברי לש. ייבין, ותעודות לכיש לפרופ' נ. ה. טורטשינר. שיפרנו והרחבנו את ה"ידיעות". הוצאנו גם מספר מחקרים, כגון: חוברת על בית-שערים לב. מייזלר, אפיגראפה יוונית יהודית מבית-שערים למ. שובה ומי התהום בא"י לל. פיקרד. בתכניתנו להוציא כרך א' של ספר בית שערים שיוקדש לזכרו של הנשיא המנוח פרופ' ש. קליין ז"ל ולגשת להכנת ספר כינוס של התעודות והמקורות לתולדות א"י. גדול חלקו של מוסד ביאליק בכל ההוצאות הספרותיות של החברה עד כה והננו מקוים שגם להבא יעמוד המוסד לימין החברה.— בירושלים, בתל אביב ובחיפה וגם במושבות נערכו מחזורי הרצאות וגם הרצאות בודדות. — העבודה בוועדה למונחי הארכיאולוגיה התקדמה במידה ניכרת.—אחר הדו"ח וכווחים קצרים נתקיימו הבחירות לוועד המנהל ולמועצה, ונתאשרה הצעת הועד המנהל הקודם, והיא: נשיא כבוד: פרופ' ד. ילין; נשיא החברה: פרופ' ל. א. מאיר. הוועד המנהל: י. בוצבי, ז. ויצמן, ש. ייבין, ד"ר ב. מייזלר, פרופ' מ. שובה. המועצה המורחבת: מ. אבייונה, פרופ' ש. אסף, ד"ר ע. בןדוד, פרופ' נ. גליק, י. גרינבוים, המהנדס מ. הקר, פרופ' נ. ה. טורטשינר, ס. נרקיס, פרופ' נ. סלושק, פרופ' ל. פיקרד, י. פרס, פרופ' י. קלוזנר, ישראל רוקח, המהנדס א. רטנר, פרופ' ה. שטרן.

י"ר האספה: ש. אסף מזכיר האספה: י. הרשקוביץ